

H ü z z a m Ş a r k ı

Küşade tali'im hem-bahtım uygun

NEY

Bestekâr : Şevkî Bey

Usûlü : **Curcuna** [10/8]

10 Kü şâ de tâ li im hem bah tım uy

5 1. gun (SAZ) 2. gun (SAZ)

6 A man sâ ki ba na hiç

9 dur ma mey sun A man sâ

13 ki ba na hiç dur ma mey sun (SAZ....)

18 Ga mım yok zev kû şev kim hâd den ef zûn

23 1. (SAZ....) 2. (SAZ....)

24 **Aranağme**

28

**Küşade tâli'im hem bahtım uygun
Aman sâki bana hiç durma mey sun
Gamım yok zevk û şevkim hâdden efzûn
Aman sâki bana hiç durma mey sun**

Bestekâr

Şevkî Bey

[1860 - 1891]

Şevki Bey 1860 yılında Fatih'te, Kumrulumescit semtinin Pirinççi Mahallesi'nde doğdu. Babası Tarakçı Ahmed Efendi'dir. İlk öğreniminden sonra Rüştîye'ye devam etti ve buradan mezun oldu. Sesinin güzelliği ve musiki yeteneği dikkatleri çekerek Muzika-i Humayun'a alındı. Burada bulunan hocalardan, özellikle o yıllarda aynı yerde öğretmenlik yapan Hacı Arif Bey'den yararlanarak musikimizin pratik yönüne ait esaslı bilgi elde etti, Ustalaştıktan sonra sarayın fasıl topluluğunda hanendelik yapmaya başladı. İçkiye düşkünlüğü ve içki alışkanlığı bu yıllarda başlamıştır. Sarayın disiplinli hayatından sıkılarak istifa etti ve saraydan ayrıldı. Bundan sonra ölümüne kadar 'Gümrük Nezareti'nde katiplik yaptı. Yakın bir geçmişte yaşamış olmasına rağmen hayatı hakkındaki bilgilerimiz çok sınırlıdır. Yakın arkadaşı olan Ahmed Rasin Bey bile, bir kaç paragrafın dışında geniş bilgi vermemiştir. Anlatıldığına göre ölümünden üç gün önce yeni yaptırdığı bir takım elbise giymiş, resim çekirmiştir. Sonra yakın dostu olan Beylerbeyli Gümrükçü Rahmi Bey'in evine gitmiş ve aynı gece, 18 Temmuz 1891 tarihinde, daha otuz bir yaşında kalp durmasından ölmüştür. Ertesi gün cenazesi kalabalık bir toplulukla kaldırılarak, Beylerbeyi ile Kuzguncuk arasında bulunan Nakkaşbaba Mezarlığı'na defnedilmiştir. Ölümünden sonra o zamanki İstanbul gazetelerinde şu haber yayınlanmıştır: 'Hanende-i şehir Şevki Bey cumartesi gecesi, Beylerbeyi'nde Gümrükçü Rahmi Bey'in hanesinde kalp sektesinden öldü. Musikide üstad, fakat mest ü müdam (her zaman sarhoş) idi.'

'... Şevki Bey son yüz senenin yetiştirdiği en büyük şarkı bestekarlarından biridir, Hocası Hacı Arif Bey'in şarkı bestekarlığında açtığı çığırı genişleten tamamlayan ve bunu erişilmez yüksekliğe ulaştıran Şevki Bey olmuştur. Sayın Suphi Ezgi'nin Türk Musikisi'nin nazariyelerinden bahseden kıymetli eserinin üçüncü cildinde, çeşidi yirmi beşi bulan şarkı şekillerine dair verdiği örneklerin bir kısmını Şevki Bey'inkiler teşkil eder ki, bunlarda ve diğerlerinde görülen ses, usul, geçki gibi ses mimarimize ait hususiyetler onun yaratıcı kudretinin eşsizliğine birer delildir.'

Çok iyi hanende olduğunu, temiz ve güzel uslubunu çeşitli kaynaklar belirliyor. Bir süre lavta çalmaya çalıştığını, fakat başarılı olamadığını, 'Kıra ile aldığım lavta'yı parçaladım. Ne yapayım akordu elimle, mızrabım kirişi ile, nağmeleri sesimle bastıramadım' dediğini Lemi Atlı naklediyor. Otuz bir yıllık bu genç ömrün, on yıllık süresi içinde ortaya koymuş olduğu bin eserden günümüze bir beste, bir yürük semai olmak üzere ikiyüz ona yakın şarkısı gelebilmiştir.

Kaynak : 'Türk Musikisi Tarihi', Dr. Nazmi Özalp

Curcuna Usülü

"Sadece 10 zamanlı olmaları dolayısıyla bu iki usulü birbirine karıştırmak yanlıştır. Aksak Semai usulü ile bestelenmiş bir eserle Curcuna usulünde bestelenmiş bir eseri aynı zamanda icra edersek fark daha iyi anlaşılır. Esasen Curcuna usulü Sofyan gurubuna dahil usullerdendir ve darpları bir Düm ile bir Tekâ'dan ibarettir. Hatta çok eski eserlerde bu usul 'Devri Süreyya Sofyanı' adı ile geçer. Batı notası kabul edilmeden önce bünyesi ve zamanlarının değeri iyice ölçülemediği için yapısı tam olarak anlaşılamayan ve bir aralık terk edilmiş olan bu usulün son zamanlarda icad edildiği ileri sürülmekte ise de, 10 zamanlı olduğu ve darplarının bir Düm ile bir Tekâ'dan, ibaret olduğu eski eserlerde kayıtlı bulunan 'Devri Süreyya Sofyanı' usulünün bugün Curcuna dediğimiz 10 zamanlı usulden başka bir şey olmadığı yapılan incelemeler sonunda ortaya çıkmıştır. Üç tane 10 zamanlı usul vardır (Aksak Semai, Curcuna, Ağır Aksak Semai Usulü) İki tane 5 zamandan veya başka bir deyişle iki Türk Aksağından yapılmıştır (5+5=10). 10/16'lık, 10/8'lik, 10/4'lük mertebeleri vardır. Her mertebe ayrı isim alır. Bunların vuruşları aynı, yürüklükleri farklıdır.

Curcuna usulünün 10/16'lık mertebesi vardır. Şarkılarda, türkülerde, ilahilerde, oyun havalarında ve saz semailerinin dördüncü hanelerinde kullanılmıştır. 10/16'lıkla yani birim 16 alınarak yazmak doğru ise de, nağmelere kalabalıkça 10/8'likle de yazılır. Bir açık bir de kapalı vuruşları vardır. Kapalı vuruşu yürük bir usül olduğu için kullanılır.

Curcuna Darb Usülü

[10 / 16] m e r t e b e s i

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]
- 3 . Darb : (Ka - A) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Te-Ek) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Tek) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Musikisi Nazariyatı ve Usülleri-Kudüm Velveleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]